

Handlevejledning

ved viden eller mistanke om seksuelle overgreb mellem børn/unge i institutioner og skoler

Udvejledning
til den eller mistanke om
sexuelle overgreb mellem
børn og unge i institutioner og
familier

Forfattere:
Kommunen i København, Social- og Børneforvaltningen (BBU),
Kommunen i København, Børne- og Ungeforvaltningen
og Børne- og Ungeforvaltningen
Kommunen i København, Børne- og Ungeforvaltningen
(Børne- og Ungeforvaltningen)

Udgivelsesår:
Maj 2019

INDHOLD

INDLEDNING	3
NÅR MISTANKEN OPSTÅR	4
HVAD GØR JEG SOM MEDARBEJDER?	5
UNDERRETNING I SAGER OM OVERGREB	6
HVAD GØR JEG SOM LEDER?	7
NÅR SOCIALFORVALTNINGEN MODTAGER EN UNDERRETNING?	9
BØRNS NORMALE SEKSUELLE UDVIKLING OG ADFÆRD	10
BEKYMRENDE SEKSUEL ADFÆRD HOS BØRN/UNGE	11
HVIS DU VIL VIDE MERE	12

FORMÅL

Formålet med denne vejledning er at sikre, at alle medarbejdere ved, hvordan de skal forholde sig, når der opstår mistanke om seksuelt grænseoverskridende handlinger eller overgreb mod børn/unge i københavnske skoler og institutioner foretaget af andre børn/unge.

Målgruppen for vejledningen er medarbejdere og ledere i dagtilbud, skoler, fritidsinstitutioner og fritidscentre og -klubber samt medarbejdere i forvaltningen.

Når du bliver bekymret for et barns generelle trivsel og udvikling, er det vigtigt, at du så tidligt som muligt handler på din bekymring.

Ved mistanke eller konkret viden om seksuelle overgreb **begået af et barn/ung mod et andet barn/ung**, er der nogle særlige forhold, du skal være opmærksom på. De behandles i denne vejledning.

Eksempelvis bør du være opmærksom på, at der i overgrebssager mellem børn og unge er mere end ét barn/ung at være bekymrede for. Både barnet/børnene/unge der har været udsat for overgreb, og barnet/børnene/unge der har begået overgrebet.

På Københavns kommunes hjemmeside finder du i øvrigt det overordnede gældende "Beredskab ved bekymring for voldelige eller seksuelle overgreb mod børn og unge" som denne vejledning følger, samt vejledninger til håndtering af sager om generel mistriivsel eller hvis overgreb er begået af en medarbejder eller leder.

Du finder beredskab og handlevejledninger via dette link: [Link til side på kk.dk med beredskab og handlevejledninger](#)

NÅR MISTANKEN OPSTÅR

NÅR MISTANKEN OPSTÅR

Hvis du har en mistanke om et seksuelt grænseoverskridende forhold mellem to børn, eller du har set noget konkret, skal du altid foretage en konkret og samlet vurdering, der tager udgangspunkt i barnet/børnene samt konteksten. Afgørende elementer i vurderingen af, om der er tale om seksuelt grænseoverskridende handlinger eller seksuelle overgreb er:

- Indholdet af den seksuelle aktivitet i forhold til barnets alder (se s.10)
- Alders- eller udviklingsforskel mellem børnene
- Magtforholdet mellem de involverede børn
- Om der er sadistiske elementer i den seksuelle relation
- Om der er trusler med i legen
- Om der er krav om hemmeligholdelse
- Overvej desuden:
  - Om der har været andre episoder
  - Om barnet/børnene har grænseoverskridende seksuel adfærd i andre kontekster
- Anvend eventuelt Janus Centrets bekymringsbarometer i din vurdering af sagen (s.11)
- Fønix (Børnehus Hovedstaden)

Tre hovedregler ved viden eller mistanke om overgreb

Foretag en konkret og samlet vurdering af situationen og handl derefter. Hver sag er unik, men hovedproceduren er den samme hver gang

Gå **ALTID** til nærmeste leder med viden eller mistanke om seksuelt grænseoverskridende handlinger eller overgreb

Sørg for at sikre god, skriftlig dokumentation fra starten og **sørg for at opbevare denne utilgængeligt for udenforstående.**

HVAD GØR JEG SOM MEDARBEJDER?

Hvis du overrasker børnene i en konkret situation, spørg dem da på en neutral måde og i et talesprog, som er tilpasset børnenes udviklingstrin/alder om, hvad de laver/leger, og hvor de evt. har set eller kender denne leg fra?

Hvis du har en konkret viden eller oplevelse, der giver anledning til bekymring, tal med barnet/børnene om det du har set og spørg ind på en neutral måde og i et talesprog, som er tilpasset børnenes udviklingstrin/alder.

Lyt til børnene og undgå at afhøre dem.

Skriv efterfølgende en episodebeskrivelse, hvor du konkret beskriver, hvad der blev sagt/gjort. Nedskriv altid din bekymring ud fra de observationer, der er gjort. Beskriv din bekymring så konkret som muligt. Undlad at tolke på oplysningerne.

Hvis du har fået din viden eller mistanke af en pårørende eller andre, nedskriv da vedkommendes beskrivelse så konkret som muligt og undlad at tolke på oplysningerne.

Nedskriv hvilke tegn, reaktioner eller hændelser, der ligger til grund for din viden eller mistanke.

Husk at du har tavshedspligt, tal ikke om din viden eller mistanke med nogen, der ikke er involveret i forløbet.

Det kan være en stor hjælp for det videre sagsforløb, at der foreligger konkrete beskrivelser af hændelser og hvilke handlinger, der som følge er foretaget. Brug fx dette skema:

Dato/Klokkeslæt: _____

Kort

kontekstbeskrivelse: _____

_____

Hvad så eller hørte

du: _____

Hvem var til

stede: _____

Hvilke handlinger har du foretaget dig

hvornår? _____

Kontaktet nærmeste leder

(dato/klokkeslæt): _____

Kontaktet forældre

(dato/klokkeslæt): _____

Kontaktet andre

(dato/klokkeslæt/hvem): _____

UNDERRETNING TIL SOCIALFORVALTNINGEN

Hvis du har mistanke om, at et barn er udsat for seksuelle eller voldelige overgreb **eller** at et barn udsætter andre børn for seksuelle eller voldelige overgreb, skal du omgående drøfte din mistanke med din leder og underrette til Socialforvaltningen, så forvaltningen får mulighed for at handle hurtigt.

Det er vigtigt at underrette på **både** de børn der har været udsat for overgreb, og de børn der har begået overgreb.

Som medarbejder vil du typisk være tæt på barnet/børnene eller den/de unge og har dermed vigtig viden. Det kan derfor opleves som vanskeligt at lave en underretning, da det kan udfordre samarbejdet og relationen til familien. Det er dog vigtigt, at du deler din viden, så Socialforvaltningen kan hjælpe barnet, den unge og familien bedst muligt.

Der kan være sager, hvor der er grundlag for først at afklare barnets eller den unges situation nærmere efter § 11 e (se til højre).

Det siger loven om udveksling af personlige oplysninger mellem myndigheder på børneområdet

Retssikkerhedslovens § 11 e, giver hjemmel til, at skoler, skolefritidsordninger, sygeplejersker, sundhedsplejersker, læger, tandlæger og tandplejere ansat i den kommunale sundhedstjeneste, dagtilbud, fritidshjem, Familieretshuset og myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, kan udveksle oplysninger om et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder. Bestemmelsen gælder derudover også for selvejende og private institutioner, private klinikker og friskoler, som løser opgaver for de myndigheder, der er nævnt ovenfor.

Bestemmelsen er møntet på situationer, hvor en fagperson bliver bekymret for et konkret barns trivsel, udvikling mv. og derfor har behov for en drøftelse med andre fag- eller myndighedspersoner, fx en leder eller en fagperson i en anden forvaltning

Du skal vurdere, at udvekslingen er nødvendig ift. det forebyggende arbejde om udsatte børn og unge. Inden du udveksler oplysninger om et barn eller en ung, skal følgende betingelse være opfyldt:

- Både den der ønsker at udveksle oplysninger og den, der skal modtage oplysningerne skal falde ind under de ovenfor nævnte fagfolk, institutioner og myndigheder.
- Du skal som udgangspunkt have forsøgt eller overvejet muligheden for at indhente samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og evt. den unge (hvis vedkommende er fyldt 15 år), før du udveksler oplysninger.

Herudover er det vigtigt at være opmærksom på, at udveksling af oplysninger som udgangspunkt kun må finde sted én gang. I særlige tilfælde kan der ske udveksling af oplysninger på et opfølgende møde, fx hvis der kommer afgørende nyt, der nødvendiggør yderligere drøftelser.

Er du er i tvivl om, hvorvidt du skal underrette?

Kontakt følgende for at få råd og vejledning:

- Borgercenter Børn og Unge tlf. 3317 4224
- Borgercenter Handicap tlf. 3317 8800
- Uden for normal åbningstid: Den Sociale Døgnvagt tlf. 3317 3333

NÅR EN MEDARBEJDER HENVENDER SIG

Vurder medarbejderens oplysninger, herunder om karakteren af oplysningerne tyder på en eksperimenterende leg, en seksuelt grænseoverskridende handling/situation eller en decideret krænkende/overgribende handling (se s.9-10).

Vurder om der er tale om seksuelt grænseoverskridende handlinger eller seksuelle overgreb ud fra følgende overvejelser:

- Indholdet af den seksuelle aktivitet i forhold til barnets alder (se s. 10 og 11).
- Alders- eller udviklingsforskel mellem børnene.
- Magtforholdet mellem de involverede børn.
- Om der er sadistiske elementer i den seksuelle relation.
- Om der er trusler med i legen.
- Om der er krav om hemmeligholdelse.

Er situationen akut, skal du tage kontakt til Borgercenter Børn og Unge/Borgercenter Handicap telefonisk øjeblikkeligt. Hvis du er i tvivl om, om situationen er akut, kan du bede Borgercenter Børn og Unge/Borgercenter Handicap om hjælp til en nærmere vurdering af oplysningerne.

Hvis det er afklaret, at det drejer sig om en seksuelt grænseoverskridende handling eller et overgreb, skal der underrettes på både det barn som har krænkede og det barn, som er blevet forulempet.

Du skal også, evt. sammen med en medarbejder, indkalde og/eller orientere begge børns forældre om hændelsen samme dag. Ved samtalen med forældrene skal du orientere om, at der indsendes en underretning til forvaltningen på hvert af børnene, så de kan få den relevante hjælp og støtte.

Informér psykologteamet i den tværfaglige support i området. Hvis det barn/ung som har begået overgrebet, er over 15 år, overvej i samarbejde med BBU/BCH, om der skal foretages en politianmeldelse.

OPFØLGNING PÅ BØRNENE / DE UNGE

I de efterfølgende dage er det vigtigt at "samle op", både på barnet eller den unge som har været udsat for en seksuel krænkelse og også på den som har begået overgrebet.

Det ligger ikke inden for medarbejderens eller skoleledelsens faglighed at føre samtaler med børnene/de unge om overgrebet, men ledelsen bør følge op på, at der foretages samtaler med børnene/de unge - enten ved områdets psykolog eller gennem en børnesamtale med en sagsbehandler.

Er en større børnegruppe involveret og berørt, bør det planlægges i samråd med Janus Centret, hvordan situationen håndteres i den konkrete institution/skole, herunder, hvordan man opretholder sin tavshedspligt samtidig med, at der følges op på børnene.

Det barn som er blevet krænket, skal altid skærmes/beskyttes fra det andet barn.

OBS: Ledelsen skal tage ansvar for, at sagen bliver fulgt op relevant både i forhold til børnene og forældrene og i forhold til forvaltningens videre reaktion på krænkelsen af barnet.

Du skal også, evt. sammen med en medarbejder, indkalde og/eller orientere begge børns forældre om hændelsen samme dag. Ved samtalen med forældrene skal du orientere om, at der indsendes en underretning til forvaltningen på hvert af børnene, så de kan få den relevante hjælp og støtte.

Informer psykologteamet i den tværfaglige support i området. Hvis det barn/ung som har begået overgrebet, er over 15 år, overvej i samarbejde med BBU/BCH, om der skal foretages en politianmeldelse.

Underretningspligten

Alle borgere har pligt til at underrette myndighederne, hvis de møder børn eller unge, der er udsat for omsorgssvigt. Som fagperson har du **skærpet underretningspligt**, der går forud for din tavshedspligt.

Den skærpede underretningspligt betyder, at du har pligt til at reagere, alene på baggrund af en formodning om, at et barn eller en ung under 18 år har behov for særlig støtte. Du skal være opmærksom på, at underretningspligten er personlig. Det betyder, at du har pligt til at underrette, hvis du er bekymret for et barns udvikling og trivsel, og at underretningspligten først er opfyldt, når du har foretaget underretningen. Du har dermed ikke opfyldt din underretningspligt ved at dele din bekymring med din leder.

Du kan dog aftale med din leder, at vedkommende laver underretningen. Se evt. [Ankestyrelsens side om fagpersoners særlige underretningspligt](#)

NÅR SOCIALFORVALTNINGEN MODTAGER EN UNDERRETNING

NÅR SOCIALFORVALTNINGEN MODTAGER EN UNDERRETNING

Socialforvaltningen (Borgercenter Børn og Unge eller Borgercenter Handicap) skal indenfor 24 timer vurdere, om barnets eller den unges sundhed eller udvikling er i fare og vurdere, om der er behov for at iværksætte en akutindsats. I den forbindelse vurderer forvaltningen om, der skal være en samtale med barnet/den unge. Hvis barnet/den unge allerede har en foranstaltning, skal sagen genvurderes.

Hvis Socialforvaltningen (BBU/BCH) modtager en underretning, herunder fra andre end skolen/institutionen, om overgreb begået mellem børn, som går i samme skole/ eller institution, skal Socialforvaltningen kvittere for underretningen overfor skolen og herefter tage stilling til, hvad der skal ske som følge af underretningen, herunder ift. samarbejdet med skolen og øvrige parter i sagen.

Socialforvaltningen har ikke nødvendigvis viden om, hvilke børn og unge der går i klasse sammen.

Det er myndighedssagsbehandleren i BBU/BCH, der skal orientere forældremyndighedsindehaveren om bekymringen og herunder høre om forældremyndighedsindehaverens kendskab til det forhold, som mistanken drejer sig om.

Er der bekymring for barnets trivsel og udvikling, træffer Socialforvaltningen afgørelse om opstart af en børnefaglig undersøgelse, også kaldet en § 50. Den har til formål at afdække og undersøge barnets forhold ud fra en helhedsbetragtning, og den skal være udarbejdet indenfor 4 måneder.

Socialforvaltningen skal senest 6 hverdage efter, at underretningen er modtaget, bekræfte modtagelsen af underretningen over for den, der har foretaget underretningen.

Socialforvaltningen skal som udgangspunkt orientere fagprofessionelle underrettere om, hvorvidt der iværksættes en undersøgelse eller foranstaltninger vedrørende barnet.

BØRNS NORMALE SEKSUELLE UDVIKLING OG ADFÆRD

Børn har ikke en bevidst seksualitet og de kender ikke de voksnes følelser omkring seksualitet. Når et barn har seksuelle fornemmelser, er det alene en sanseoplevelse. Barnlig seksualitet handler om at udforske både krop og kønsforskelle. Børnehavebørnene udforsker eksempelvis hinandens kroppe, når de leger fx familie- eller doktorlege. Ældre børn eksperimenterer fx med kysselege. Nedenfor ses en oversigt over den typiske seksuelle udvikling hos børn/unge. Det er vigtigt her at notere sig, at børns udvikling naturligvis sker i forskellige tempi. Børn med en form for udviklingshæmning eller udviklingsforstyrrelse kan fx godt lege doktorlege som mellemstore eller endda som teenagere (kilde: 0-14 Tema 4/2015). For mere viden om børns seksuelle udvikling og adfærd, se: [BUF's intranetside om seksualitet, krop og grænser](#)

Småbørn	Mellemstore børn	Teenagere
<ul style="list-style-type: none"> • Udviser alderssvarende optagethed af seksualitet • Leger seksuelle lege med jævnaldrende børn, som er præget af ligeværdighed, jævnbyrdighed, gensidighed og nysgerrighed • Interesse i seksuelle lege afbalanceret i forhold til andre aktiviteter • Siger frække ord • Tager på familiemedlemmers kønsdele og bryster • Undersøger sig selv • Leger far, mor og børn • Udforsker forskellene mellem drenge og piger • Leger doktorlege med seksuelt indhold, hvor man undersøger hinanden • Spørger om køn og forplantning • Stimulerer sig selv ved at røre ved kønsorganer eller gnide dem mod noget • Viser sig frem • Kan have erektion 	<ul style="list-style-type: none"> • Udviser alderssvarende optagethed af seksualitet • Leger seksuelle lege mellem jævnaldrende børn, som er præget af ligeværdighed, jævnbyrdighed, gensidighed og nysgerrighed • Interesse i seksuelle lege afbalanceret i forhold til andre aktiviteter • Siger frække ord • Spørger om kønsdele, bryster, samleje og om hvordan børn bliver til • Onanerer skjult for de voksne • Klæder sig ud som det modsatte køn • Vil ikke have nogen ser på ved toiletbesøg, eller når det skifter tøj • Blotter sig i leg for at være 'sej' 	<ul style="list-style-type: none"> • Udviser alderssvarende optagethed af seksualitet • Interesse i seksuelle aktiviteter afbalanceret i forhold til andre aktiviteter • Siger frække ord • Onanerer skjult for de voksne - måske flere sammen • Er interesseret i de tekniske forhold omkring sex, forplantning mv. • Gør alt hvad det kan for at skjule sin spirende seksualitet for forældre • Bryder sig ikke om, at nogen ser på, når det skifter tøj eller er på toilettet • Søger på internettet efter sider med seksuelt indhold og viser interesse for porno • Har stor interesse for både sit eget og det modsatte køn

Kilde: Januscentret

BEKYMRENDE SEKSUEL ADFÆRD HOS BØRN

Janus Centerets bekymringsbarometer vejleder om, hvornår der er grund til bekymring over børns seksuelle adfærd. Barometeret kan også ses på: [Bekymringsbarometer - børn og unge med seksuelt bekymrende adfærd \(januscentret.dk\)](http://januscentret.dk)

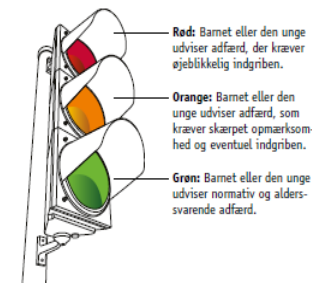
Bekymringsbarometer

Normativ adfærd:

Adfærd, der kræver skærpet opmærksomhed og indgriben:

Adfærd, der kræver øjeblikkelig indgriben:

Sådan læses bekymringsbarometeret:

Formålet med bekymringsbarometeret

Det overordnede formål er at nedsætte antallet af børn og unge, der bliver ofre for andre børns og unges seksuelle overgreb samt at forebygge, at børn og unge udviser en seksuel overgrebsadfærd. Der kan bl.a. være tale om blufærdighedskrænkelser og befaling, men også grovere seksuelle krænkelse. Da en stor del af børn og unge med seksuelt bekymrende og krænkende adfærd selv har været udsat for overgreb, er det vigtigt at kunne genkende symptomerne og gribe ind så hurtigt som muligt.

Bekymringsbarometeret er et værktøj, der kan bruges, hvis I er i tvivl om, hvordan I skal tackle, eller hvor bekymrede I skal være over den adfærd, barnet eller den unge udviser. I vurderingen bør barnets funktionsniveau og generelle livssituation desuden altid tages i betragtning.

Yderligere spørgsmål:

JanusCentret

Bryggervangen 55, 4. sal th
2100 København Ø
T: 3369 0369
info@januscentret.dk
www.januscentret.dk

2-5 år

Udviser aldersvarende opdagethed af seksualitet
Leger seksuelle lege med jævnaldrende børn, som er præget af ligestilling, jævnbyrdighed, gensidighed og nysgerrighed
Interesse i seksuelle lege afbalanceret i forhold til andre aktiviteter
Siger frække ord
Tager på familiemedlemmers kendskaber og bryster
Undersøger sig selv
Leger far, mor og børn
Udforsker forskellene mellem drenge og piger
Leger dukketeater med seksuelt indhold, hvor man undersøger hinanden
Spørger om lam og forplantning
Stimulerer sig selv ved at røre ved kønsorganer eller gnide dem mod noget
Viser sig frem
Kan have erektion

Udviser overdreven interesse for eller overdreven opdagethed af seksuelle aktiviteter
Foretrækker seksuelt grænseoverskridende adfærd frem for andre mere aldersvarende aktiviteter/lege
Udviser seksuel adfærd, som adskiller sig fra andre børns/unges naturlige nysgerrighed
Udviser ikke aldersvarende viden om seksualitet, fx påfaldende fremmelig eller voksen viden om sex
Indgår i seksuelle aktiviteter, hvor der er tydelig forskel i alder, modenhed og intellekt imellem de børn, som indgår
Leger seksuelle lege, som fører til beklagelser fra andre børn
Er primus motor i de seksuelle lege
Stikker på andre børns kønsorganer eller opfordrer andre børn til at gøre det på sig selv
Er fikseret på sex, taler og tegner emnet meget hyppigt
Ivangspræget onani
Leger vedvarende med afmåring
Dæmper på trods af kraftig irettesættelse fra voksne ikke sin adfærd

Når et offer fortæller om overgreb fx i form af orale, anale eller vaginale penetrationer eller anden intimiderende fysisk krænkelse
Får andre børn til at deltage i seksuelle aktiviteter ved at bruge fysisk tvang eller truslen
Udøver seksuelle handlinger mod andre, der gør ondt
Leger kærlekkollege på en vred og aggressiv måde
Finder nemme ofre - fx andre børn der er svagere
Reagerer på krise (fx vold i hjemmet) ved at foretage seksuelle handlinger på andre børn, der ikke deltager frivilligt
Viker ligegyld, selvom dets handlinger skader eller gør ondt på et andet barn, eller det andet barn tydeligt er ulykkeligt
Udviser seksuel adfærd, der virker tvangsansøgt eller aggressiv
Prøver gentagne gange at få andre børn eller voksne til at bevare sine kønsorganer
Tvinger andre børn til at lege dukker
Tvinger andre børn til at tage tøj af
Prøver at gennemføre samleje gentligt eller analt
Når der er stor aldersforskel (fx 9-årig dreng, som udviser seksuel adfærd over for et 4-årigt barn)
Bliver aggressiv eller begynder at græde, hvis nogen ser på, at det skifter tøj eller går på toilettet
Er tydeligt seksuelt indladende overfor voksne eller andre børn
Seksuelt kontakt med dyr

6-10 år

Udviser aldersvarende opdagethed af seksualitet
Leger seksuelle lege mellem jævnaldrende børn, som er præget af ligestilling, jævnbyrdighed, gensidighed og nysgerrighed
Interesse i seksuelle lege afbalanceret i forhold til andre aktiviteter
Siger frække ord
Spørger om kendskaber, bryster, samleje og om hvordan børn bliver til
Onanerer skjult for de voksne
Klæder sig ud som det modsatte køn
Vil ikke have nogen ser på ved toiletbesøg, eller når det skifter tøj
Blotter sig i leg for at være 'sej'

Udviser overdreven interesse for eller overdreven opdagethed af seksuelle aktiviteter
Foretrækker seksuelt grænseoverskridende adfærd frem for andre mere aldersvarende aktiviteter/lege
Udviser seksuel adfærd, der adskiller sig fra andre børns/unges naturlige nysgerrighed
Udviser ikke aldersvarende viden om seksualitet, fx fremmelig eller voksen viden om sex
Indgår i seksuelle aktiviteter, hvor der er tydelig forskel i alder, modenhed og intellekt imellem de børn, som indgår
Leger seksuelle lege, som fører til beklagelser fra andre børn
Er primus motor i de seksuelle aktiviteter
Stikker på andre børns kønsorganer eller opfordrer andre børn til at gøre det på sig selv
Er fikseret på sex, taler og tegner emnet meget hyppigt
Ivangspræget onani
Udviser overdreven interesse for pornografi
Piller ved og gnider sine kendskaber offentligt
Gnider kønnet mod møbler, andre mennesker el. lign.
Beskikker, truer eller tvinger andre børn for at få dem til at deltage i de seksuelle aktiviteter
Udleverer nøgenbilleder af sig selv via internettet og mobiltelefon
Dæmper på trods af kraftig irettesættelse fra voksne ikke sin adfærd

Når et offer fortæller om overgreb fx i form af orale, anale eller vaginale penetrationer eller anden intimiderende fysisk krænkelse
Får andre børn til at deltage i seksuelle aktiviteter ved at bruge fysisk tvang eller truslen
Udøver seksuelle handlinger mod andre, der gør ondt
Leger kærlekkollege på en vred og aggressiv måde
Finder nemme ofre - fx andre børn der er svagere og lækker eller truer til seksuelle aktiviteter
Reagerer på krise (fx vold i hjemmet) ved at foretage seksuelle handlinger på andre børn, der ikke deltager frivilligt
Viker ligegyld selvom dets handlinger skader eller gør ondt på et andet barn, eller det andet barn tydeligt er ulykkeligt
Udviser seksuel adfærd, der virker tvangsansøgt eller aggressiv
Prøver at gennemføre samleje eller indføre genstande analt/vaginalt
Når der er stor aldersforskel (fx 9-årig dreng, som udviser seksuel adfærd over for et 4-årigt barn)
Bliver aggressiv eller begynder at græde, hvis nogen ser på, at det skifter tøj eller går på toilettet
Er tydeligt seksuelt indladende overfor voksne eller andre børn
Seksuelt kontakt med dyr
Udleverer nøgenbilleder eller -videoer af sig selv og opfordrer andre til at gøre det samme
Søger efter porno med voldeligt indhold eller porno, der viser overgreb mod børn
Viser væsentligt yngre børn pornografisk materiale

11-14 år

Udviser aldersvarende opdagethed af seksualitet
Interesse i seksuelle aktiviteter afbalanceret i forhold til andre aktiviteter
Siger frække ord
Onanerer skjult for de voksne - måske flere sammen
Er interesseret i de tekniske forhold omkring sex, forplantning mv.
Gør alt hvad det kan for at skjule sin spirende seksualitet for forældre
Byder sig ikke om, at nogen ser på, når det skifter tøj eller er på toilettet
Søger på internettet efter sider med seksuelt indhold og viser interesse for porno
Har stor interesse for både sit eget og det modsatte køn

Foretrækker seksuelt grænseoverskridende adfærd frem for andre mere aldersvarende aktiviteter
Indgår i seksuelle aktiviteter, hvor der er tydelig forskel i alder, modenhed og intellekt imellem de børn, som indgår
Indgår i seksuelle aktiviteter, som fører til beklagelser fra andre børn
Indgår i seksuelle aktiviteter, som er forbundet med angst, skam og skyld
Stikker på andre børns kønsorganer eller opfordrer andre børn til at gøre det på sig selv
Beskikker, truer eller tvinger andre børn for at få dem til at deltage i de seksuelle aktiviteter
Har et overdreven forbrug af porno
Taler meget åbent om sex
Viser eller offentliggør foto eller film med sexindhold på mobiltelefon eller internet
Prøver ulovligt gentagne gange at få andre børn, unge eller voksne til at bevare sine kønsorganer
Prøver at gennemføre samleje gentligt eller analt
Viker fikseret på sex - udover det for alderen ventelige for fupbertelbarn
Ivangspræget onani
Er seksuelt indladende eller opfordrende over for voksne
Udleverer nøgenbilleder eller -videoer af sig selv og opfordrer andre til at gøre det samme
Dæmper på trods af kraftig irettesættelse fra voksne ikke sin adfærd

Når et offer fortæller om overgreb fx i form af orale, anale eller vaginale penetrationer eller anden intimiderende fysisk krænkelse
Får andre børn til at deltage i seksuelle aktiviteter ved at bruge fysisk tvang eller truslen
Udøver seksuelle handlinger mod andre, der gør ondt
Leger kærlekkollege på en vred og aggressiv måde
Finder nemme ofre - fx andre børn der er svagere
Reagerer på krise (fx vold i hjemmet) ved at foretage seksuelle handlinger på andre børn, der ikke deltager frivilligt
Viker ligegyld, selvom dets handlinger skader eller gør ondt på et andet barn, eller det andet barn tydeligt er ulykkeligt
Når der er stor aldersforskel (fx 14-årig dreng, som udviser seksuel adfærd over for et 6-årigt barn)
Tvinger eller presser andre til seksuel adfærd
Befaler andre unge og voksne og virker blufærdighedskrænkende
Seksuelt kontakt med dyr
Tager imod betaling eller gaver for seksuelle ydelser
Viser væsentligt yngre børn pornografisk materiale

HVIS DU VIL VIDE MERE

“Bekymret for et barn eller en ung – for professionelle”
(Københavns Kommune):

[Link til kk.dk med vejledninger for professionelle](#)

Viden om børns normale seksuelle udvikling og adfærd samt viden om bekymrende seksuel adfærd:

[Link til BUF's intranetside om seksualitet, krop og sanser](#)

Københavns Kommunes “Beredskabsplan for overgreb”:

[Link til Socialforvaltningens Beredskabsplan for overgreb](#)

“Den professionelle tvivl. Tegn og reaktioner på seksuelle overgreb mod børn og unge”

[Link til Social- og Boligstyrelsens side om tegn og reaktioner på seksuelle overgreb mod børn og unge](#)

SISO – Videnscenteret for sociale indsatser ved vold og seksuelle overgreb:

[Link til Social- og Boligstyrelsens videnscenter SISO](#)

Vidensplatform på det sociale område (Social- og Boligstyrelsen):

[Link til Social- og Boligstyrelsens vidensplatform om seksuelle overgreb](#)

Januscentret - et videnscenter der tilbyder rådgivning, sparing og vidensformidling på et vidensbaseret grundlag:

[Link til Januscentrets hjemmeside](#)

KONTAKTER

Socialforvaltningen,

- Borgercenter Børn og Unge 33 17 42 24
- Borgercenter Handicap 33 17 88 00
- Uden for Borgercentrenes arbejdstid, Døgnvagten 33 17 33 33

- Politiet 114
- Børnehuset 33 17 30 30
- Januscentret 33 69 03 69
- Videnscenter for sociale indsatser ved vold og seksuelle overgreb mod børn (SISO) 20 77 11 20